

BARNEOMBUDET

Andreas Haug

Deres ref:

Vår ref:
17/00748-8

Saksbehandler:
Silje Steinardotter Hasle

Dato:
14. juni 2017

Svar på henvendelse om skytebane i Oppegård kommune

Vi viser til e-poster fra deg 29. mai, 4. juni og 9. juni. Du viser til Justis- og beredskapsdepartementet sitt forslag om at Politiets nasjonale beredskapssenter skal legges til Taraldrud i Ski kommune. Du er bekymret for alle barna som blir berørt av dette, og ber om at Barneombudet engasjerer seg i saken og avgir høringsuttalelse.

Vi hos Barneombudet er nødt til å prioritere hvilke saker vi skal ta opp til behandling, jf. lov om barneombud § 3. Dette betyr at vi må velge bort mange viktige saker, også denne. I perioden 2016-2017 har vi valgt å arbeide spesielt med elevers rett til spesialundervisning. Vi er også i gang med neste prosjekt frem til 2018 - om vold mot barn. For å få plass til dette store og viktige arbeidet, må vi nedprioritere andre arbeidsoppgaver.

Dette betyr ikke at saken du skriver om ikke er viktig. Barneombudet ser at dette er en sak som kan få konsekvenser for mange barn. Vi har også fått henvendelser fra andre foreldre om dette, og vi synes det er positivt at dere engasjerer dere i saken. Selv om vi ikke selv har kapasitet til å avgis høringsuttalelse, vil vi gi noen innspill til hva dere kan vektlegge i en eventuell høringsuttalelse eller i andre utspill.

Som nevnt har vi fått mange henvendelser om denne saken. Vi velger derfor å formulere et felles svarbrev.

FNs konvensjon om barnets rettigheter

Barnekonvensjonen forplikter alle offentlige myndigheter til å oppfylle barns grunnleggende menneskerettigheter. Barnekonvensjonen er inkorporert i menneskerettighetsloven og har status som norsk lov.

Barnekonvensjonen finner du her: <http://barneombudet.no/for-voksne/barnekonvensjonen/hele-barnekonvensjonen/#6>

Det er særlig to artikler som aktuelle i en prosess som dette. Det er artikkel 3 om hensynet til i barnets beste, og artikkel 12 om barns rett til å bli hørt.

Departementet må sikre at barnas rettigheter etter barnekonvensjonen blir ivaretatt både gjennom høringsprosessen og når selve avgjørelsen skal tas.

Barnets beste – artikkel 3

Etter artikkel 3 skal barnets beste være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser som berører et bestemt barn, en identifisert gruppe barn eller barn generelt. Dette gjelder blant annet avgjørelser som tas av Regjeringen, Stortinget eller en kommune. Artikkel 3 stiller også krav til at det må gjøres en vurdering av mulige konsekvenser (positive eller negative) avgjørelsen vil få for barna det gjelder.

Momenter i vurderingen av barnets beste

Vurderingen av hva som er barnets beste er en sammensatt vurdering som må gjøres i hvert enkelt tilfelle. I vurderingen må beslutningstager for eksempel ta hensyn til;

- barns egne meninger (se artikkel 12 nedenfor)
- barns identitet
- barnets rett til beskyttelse, omsorg og sikkerhet
- barns sårbarhets eller sårbare situasjoner (for eksempel å være flyktning)
- barnets rett til liv og utvikling.
- barns helse
- barns rett til utdanning

FNs barnekomite har uttalt at staten skal sikre barn den beskyttelsen og omsorgen som er nødvendig for deres trivsel, og at begrepene «beskyttelse og omsorg» må forstås vidt. Det innebærer ikke bare å beskytte barnet mot skade, men må sees i lys av idealet om å sikre barnets «velvære» og utvikling. Barnas trivsel omfatter deres grunnleggende materielle, fysiske, pedagogiske og emosjonelle behov, samt behov for kjærlighet og trygghet. Barnekomiteen uttaler også at beslutningstager både skal å bedømme sikkerheten og integriteten til barn på det aktuelle tidspunktet, og muligheten for fremtidig risiko og skade.¹

Et grunnleggende hensyn

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn. At det er grunnleggende betyr at det skal tillegges større vekt enn andre hensyn og at det skal mye til for å sette det til side. Det er likevel anledning til å ta andre hensyn. Dette kan for eksempel være allmennpreventive hensyn eller hensynet til den allmenne rettsoppfatning.

Krav til begrunnelsen

For at man skal kunne se hvordan barnets beste er vurdert og hvilken vekt det er gitt, må beslutningstakerne vise i begrunnelsen for avgjørelsen at barnets beste har blitt tatt hensyn til. De må forklare hva de mener er til barnets beste og hvilke kriterier dette er basert på. Der hvor andre hensyn gjør seg gjeldende, må beslutningstakerne tydeliggjøre hvordan barns interesser har blitt veid opp mot eventuelle andre hensyn. Dersom andre hensyn veier tyngre enn barnets beste, skal det fremgå av saken. Dersom prinsippet om barnets beste ikke har blitt utredet, kan det foreligge en saksbehandlingsfeil.

Rett til å bli hørt – artikkel 12

Barnekonvensjonen artikkel 12 gir barn rett til å bli hørt i alle saker som har betydning for dem. Retten til å bli hørt gjelder både for enkeltbarn og for barn som gruppe. En gruppe kan

---

¹ Generell kommentar nr. 14 pkt. 71 og 74

blant annet være en skoleklasse, barna i et lokalsamfunn eller barn med bestemte erfaringer som funksjonsnedsettelse eller flyktningebakgrunn.

FNs barnekomite understreker at barns synspunkter bør vurderes når beslutninger skal treffes, politiske programmer skal utformes og lover og/eller tiltak skal utarbeides. De påpeker at å inkludere barn i en slik prosess ikke skal være noe forbigående. Det skal være en aktiv utveksling av synspunkter om politiske linjer, programmer og tiltak, i alle sammenhenger som er relevant for barns liv.²

Prosesen med høring må være barnesensitiv. Det betyr at barn må forstå hva det er med på, det må brukes et språk de forstår, og at de får uttale seg om ting som er relevante for det seg selv. Det forutsetter at barn får forståelig informasjon om de delene av saken de kan relatere seg til og mene noe om. Det er også viktig at barnet får informasjon om hvordan selve høringen vil foregå.

Retten til å bli hørt er spesielt viktig for barn i sårbare situasjoner, og det forventes at man legger til rette for at f.eks. barn med funksjonsnedsettelser eller barn med det annet språk, får hjelp til å uttrykke sitt syn.

Høring kan skje med barn direkte, ved en representant eller gjennom et egnet organ.

Andre bestemmelser

Andre rettigheter i Barnekonvensjonen som kan være relevante er artikkel 6 rett til liv og utvikling, artikkel 24 rett til helse, og artikkel 31 rett til hvile, fritid og lek.

Utredningsinstruksen stiller krav til offentlige utredninger, slik som dette forslaget. Instruksens punkt 2.2 sier at dersom tiltak berører prinsipielle spørsmål, «skal utredningen drøfte disse på en balansert, systematisk og helhetlig måte». Menneskerettslige forpliktelser kan sette begrensninger for hvilke tiltak som kan gjennomføres. Se instruksens punkt 2.2 og veilederen punkt 2.1.2 (spørsmål 3): <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/instruks-om-utredning-av-statlige-tiltak-utredningsinstruksen/id2476518/>

Deres innspill i høringen

Plasseringen av beredskapssenteret vil få direkte konsekvenser for mange barn. I avgjørelsen må departementet altså vurdere hensynet til barnets beste. I denne sammenheng må det foreligge en utredning av hvilke konsekvenser det vil få for de barna som blir berørt.

I høringen kan dere etterlyse en barnets beste vurdering, og gi innspill til hva dere mener må vektlegges. Da vil det være aktuelt å vise til andre rettigheter barna har etter barnekonvensjonen og norsk lov, som for eksempel opplæringsloven kapittel 9a. Dere kan blant annet trekke frem skadepotensialet støyen har, og hvilken konsekvens det vil få for barnas helse, trygghet, læringsmiljø og barns utvikling.

For å vurdere hva som er barns beste er det nødvendig å høre barn. Barnets rett til å bli hørt etter barnekonvensjonen artikkel 12, er også en selvstendig rett. Dette betyr at departementet må sikre at barn blir hørt om denne saken, før de tar en avgjørelse. Som nevnt er det også nødvendig å høre barn for å avgjøre hva som er barnets beste etter artikkel 3.

---

² Generell kommentar nr. 12 pkt. 12 og 13

Vi minner om at kommunen også er også forpliktet etter barnekonvensjonen. I tillegg pålegger plan og bygningsetaten § 3-3 tredje ledd kommunestyret å sørge for at det etableres en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser under arbeidet med planer i kommunen.

Vi beklager igjen at vi ikke kan gå nærmere inn i denne saken, men ønsker dere lykke til i det videre arbeidet. Håper denne informasjonen vil være til hjelp.

Vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Silje Steinardotter Hasle
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.